

In Biljart Totaal is maandelijks aandacht geschonken aan het materiaal, dat binnen de biljartsport onlosmakelijk is verbonden aan het leveren van goede prestaties. Hans de Jager gaat nu in deze rubriek in op theoretische kennis van de biljartsport. De Hagenaar, die in 1981 Europees kampioen biljart artistiek werd, is al een leven lang nauw betrokken bij de biljartsport. Niet alleen als speler, maar ook als bestuurslid, organisator en vakhandelaar.

Keus in keus (slot)

Het mag gek klinken, maar het onder eind van een keu speelt nauwelijks een rol waar het gaat om een goed of beter resultaat op het biljart. Natuurlijk is gewicht en balans van belang bij het kiezen van een nieuwe keu. Het is echter van veel groter belang om de juiste top te kiezen, die hoort bij de speler. In biljarttoppen is tegenwoordig een grote diversiteit en de moderne technologie zal in de naaste toekomst telkens weer met nieuwe dingen komen, die de moeite van proberen waard zal zijn.

Ten eerste is er een wezenlijk verschil tussen een topeind voor serie-spel dan wel voor driebanden. De drie-bander zal meestal voor een keudikte van 12 mm of meer kiezen, terwijl de seriespel speler liever met 11 mm speelt. Ook is het vaak gunstig als driebander een wat langer topeind te kiezen. Het drieband topeind zal door zijn grotere dikte vanzelf al wat steviger zijn, hetgeen zware stoten gedurende het spel ten goede komen. De serie speler voelt zich meestal meer thuis bij een topeind, dat minder stijf aanvoelt. Deze vorm van elasticiteit wordt meestal gevonden in de gebruikte houtsoort. Vaak voldoet het meest gebruikte: Maple (esdoorn). Deze houtsoort is in overvloed aanwezig in Canada. De esdoorn is een relatief traag groeiende boom die zeer recht is en met weinig zijtakken. Door de grote klimaatveranderingen gedurende de seizoenen is het een zeer stabiel product, dat eenmaal goed behandeld niet snel krom trekt. Daar de dichtheid van de boom kan variëren kan de keumaker hier zijn hart ophalen aan goed materiaal van soft tot hardrock. Sommige serie spelers zweren echter nog steeds bij perenhout of steenbeuken (Melis). Zowel Adam als Longoni levert een rijk assortiment aan toppen. Tegenwoordig kan ook gekozen worden voor topeinden van kunststof of combinaties van kunststof en hout. Al deze toppen hebben hun eigen karakter en is vaak aan de speler wat hem het beste ligt. Heeft de serie speler baat bij een meer elastisch topeind, de driebander daarentegen hecht meer waarde aan een stugge top. Daarmee

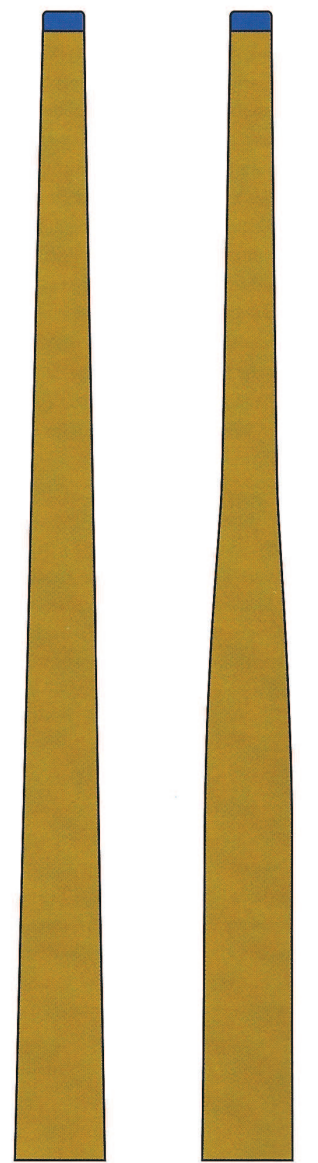
ontstaat een ander verschijnsel wat inherent is aan een stugge top: 'deflectie'. Simpel uitgelegd is dit de afwijking van de speelbal die wordt veroorzaakt bij het spelen met zij-effect. Door speciale high-tech methoden kan deze deflectie drastisch worden verminderd. Predator (Blomdahl), Falcon (Ceulemans) en Adam Cues hebben inmiddels al toppen met lage deflectie en behoud van stijfheid. Andere fabrikanten beweren vaak hetzelfde, maar bij testen blijkt van lage deflectie geen sprake. Zodra ik over meer testmateriaal beschik zal ik hierover uitgebreid op terug komen.

Tenslotte de vorm van een topeind: Op de tekening zie je links de (standaard) conische top. Rechts lijkt de vorm van het topeind wat op de Eiffeltoren (een term van Longoni). De Amerikanen spreken van 'Tapering'. Deze vorm kan oneindig variëren: van Straight tot Conical. Onder Straight wordt verstaan dat de dikte van de top constant blijft tot wel 50 cm onder de pomerans. Eigenlijk zijn alle Pool-keus zo gemaakt. De biljarter vindt dat meestal wat overdreven en zoekt naar de gulden middenweg. Vooral spelers met een strak gesloten brug als voorhand voelen direct het verschil. Overigens Ceulemans weet dit al veertig jaar en liet nieuwe toppen altijd eerst modelleren.

Overigens zijn we bijna vergeten dat de keu nog een belangrijk onderdeel heeft: de pomerans! Wellicht is de kwaliteit van de pomerans nog belangrijker dan alles wat hiervoor is besproken over keus. Het

geheim hiervan is dermate ingewikkeld dat je hieraan een complete afstudeeropdracht kan maken. Een mooie uitdaging voor de techneuten onder ons.

Hans de Jager
Email: h.d.jager@gmail.com

Conische top.

Eiffeltoren top.